

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика



Вікторія Стинська

АКСІОПЕДАГОГІКА

Навчально–методичні рекомендації

Івано–Франківськ – 2025

УДК 37.013:378(072)
ББК 74.00я73)
С-80

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Педагогічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 6 від 20 січня 2025 р.)

Рецензенти:

Лапто В.В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Тернопільська В.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та технологій соціальної роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

С-80 Стинська В.В.

Аксіопедагогіка: *методичні рекомендації*. Івано-Франківськ, 2025. 54 с.

У навчально-методичних рекомендаціях з курсу «Аксіопедагогіка» розкрито теоретико-методологічні та практичні засади аксіологічного підходу в сучасній освіті, проаналізовано генезу аксіопедагогіки як субдисципліни педагогічної науки та історико-педагогічну еволюцію ціннісних орієнтирів. Визначено аксіопедагогічні умови формування особистості фахівця у закладах вищої освіти, окреслено проблеми інтеграції ціннісного компоненту в освітні програми, академічну культуру, інклюзивний і цифровий виміри освіти та здійснено аналіз зарубіжного досвіду реалізації аксіологічної парадигми.

Рекомендації адресовані здобувачам другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, науково-педагогічним працівникам, дослідникам у галузі педагогіки та менеджменту освіти, а також слухачам закладів післядипломної освіти.

УДК 37.013:378(072)
© В.Стинська, 2025

ПЕРЕДМОВА

Сучасна система вищої освіти функціонує в умовах глибоких соціокультурних трансформацій, глобалізації, цифровізації та ціннісної невизначеності. Освіта дедалі більше розглядається не лише як інструмент передачі знань і формування компетентностей, а як простір становлення особистості, її світоглядних орієнтирів, моральної позиції та професійної ідентичності. У цьому контексті особливої актуальності набуває аксіологічний вимір педагогіки — дослідження та осмислення ролі цінностей у розвитку освіти й формуванні особистості фахівця.

Аксіопедагогіка як субдисципліна педагогічної науки інтегрує філософські, культурологічні, психологічні та соціальні підходи до аналізу ціннісних засад освіти. Вона спрямована на дослідження механізмів формування ціннісних орієнтацій, визначення аксіологічних умов розвитку освітнього середовища та обґрунтування ролі викладача як носія і транслятора професійних, моральних і громадянських цінностей.

Навчально-методичні рекомендації з курсу «Аксіопедагогіка» покликані забезпечити цілісне осмислення аксіологічного підходу в педагогічній теорії та практиці, розкрити його методологічні засади, історико-педагогічні витоки та сучасні інтерпретації. Особлива увага приділяється аналізу зарубіжного досвіду реалізації аксіологічної парадигми, проблемам формування ціннісного освітнього середовища та інтеграції ціннісного компоненту в систему професійної підготовки фахівців.

Рекомендації містять структуру курсу, тематичний план, практичні та аналітичні завдання, кейси, орієнтири

для самостійної роботи й очікувані результати навчання, що сприяють розвитку наукової рефлексії та формуванню здатності до проектування ціннісно орієнтованих освітніх стратегій.

Видання адресоване здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, науково-педагогічним працівникам, дослідникам у галузі педагогіки та менеджменту освіти, а також усім, хто цікавиться проблематикою ціннісних засад сучасної освіти.

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «Аксіопедагогіка»

1. Загальна характеристика курсу

Показник	Кількість годин
Загальний обсяг курсу	90 год.
Лекції	20 год.
Практичні заняття	10 год.
Самостійна робота	60 год.
Форма контролю	Залік

2. Тематичний план курсу

№	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
1	Аксіопедагогіка як субдисципліна педагогічної науки	2	–	6
2	Ціннісні орієнтації в освіті: історико-педагогічна ретроспектива	2	–	6
3	Аксіологічний підхід у парадигмі педагогічної методології	2	–	6
4	Аксіопедагогіка в умовах глобалізації та культурного розмаїття	2	–	6
5	Аксіологічний вимір сучасної освіти і виховання	2	–	6
6	Цінності як основа професійної діяльності викладача	2	–	6
7	Практичні аспекти	2	–	6

№	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
	впровадження аксіологічного підходу в освітніх закладах			
8	Зарубіжний досвід реалізації аксіологічного підходу у сучасній освіті	2	-	6
9	Аксіопедагогіка та цифрові технології: виклики та можливості	2	-	6
10	Аксіопедагогіка та інклюзивна освіта	2	-	6
11	Аксіопедагогіка як наука про цінності освіти	-	2	6
12	Аксіологічний підхід у вітчизняній педагогіці	-	2	6
13	Аксіопедагогічні умови формування особистості фахівця у ЗВО	-	2	6
14	Зарубіжний досвід реалізації аксіологічного підходу	-	2	6
15	Практичні аспекти впровадження аксіологічного підходу	-	2	6
	Усього	20	10	60

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

Тема 1. Аксіопедагогіка як субдисципліна педагогічної науки

Гене́за аксіопедагогіки у структурі педагогічного знання. Філософські витoki аксіології та їх вплив на становлення педагогічної науки. Поняттєво-категорійний апарат аксіопедагогіки: «цінність», «ціннісні орієнтації», «ціннісні смисли», «аксіологічна культура», «ціннісна парадигма освіти». Аксіопедагогіка як міждисциплінарний напрям (зв'язок із філософією, культурологією, психологією, соціологією).

Структура і функції аксіопедагогіки в системі педагогічної науки. Місце аксіологічного підходу в парадигмі сучасної педагогічної методології. Цінності як системоутворювальний чинник освітнього процесу. Аксіологічні засади формування особистості у закладах вищої освіти.

Проблеми та перспективи розвитку аксіопедагогіки в умовах глобалізації, цифровізації та культурного розмаїття сучасного суспільства.

Тема 2. Ціннісні орієнтації в освіті: історико-педагогічна ретроспектива

Еволюція уявлень про цінності в історії педагогічної думки. Аксіологічні ідеї в античній, середньовічній та гуманістичній педагогіці. Ціннісні орієнтири освіти в епоху Просвітництва та Нового часу. Формування гуманістичної парадигми виховання у XIX–XX століттях.

Розвиток ціннісного підходу в українській педагогічній традиції. Погляди вітчизняних педагогів на роль духовних,

моральних і національних цінностей у формуванні особистості. Трансформація ціннісних орієнтацій у період суспільних змін кінця XX – початку XXI століття.

Сучасні тенденції переосмислення цінностей освіти в умовах глобалізації, євроінтеграції та цифровізації. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійної і громадянської позиції майбутнього фахівця.

Тема 3. Аксиологічний підхід у парадигмі педагогічної методології

Сутність аксиологічного підходу як методологічної основи педагогічного дослідження й освітньої практики. Місце аксиологічного підходу в системі сучасних наукових підходів (системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, компетентнісного, культурологічного).

Методологічні принципи аксиологічного підходу: гуманізм, пріоритет особистості, ціннісна детермінованість освіти, єдність навчання і виховання, діалог культур. Цінність як категорія педагогічної науки та її функції у формуванні освітнього середовища.

Аксиологічний підхід у проектуванні змісту освіти, виборі педагогічних технологій та оцінюванні результатів навчання. Роль ціннісних орієнтацій у професійному становленні майбутнього фахівця та формуванні аксиологічної культури викладача.

Проблеми інтеграції аксиологічного підходу в сучасну педагогічну методологію та перспективи його розвитку в умовах трансформації вищої освіти.

Тема 4. Аксіопедагогіка в умовах глобалізації та культурного розмаїття

Глобалізаційні процеси та їх вплив на трансформацію ціннісних орієнтирів освіти. Освіта як простір міжкультурного діалогу та формування глобальної громадянської відповідальності. Співвідношення універсальних і національних цінностей у сучасному освітньому середовищі.

Культурне розмаїття як ресурс і виклик для аксіопедагогіки. Полікультурна та міжкультурна освіта: ціннісні засади й педагогічні стратегії. Формування толерантності, поваги до культурної ідентичності, міжкультурної компетентності здобувачів освіти.

Аксіологічний вимір академічної мобільності, інтернаціоналізації та цифрової комунікації. Роль викладача у формуванні ціннісного світогляду особистості в умовах глобального інформаційного простору.

Проблеми збереження духовних і національних цінностей в умовах культурної конвергенції та шляхи їх гармонізації в сучасній освітній політиці.

Тема 5. Аксіологічний вимір сучасної освіти і виховання

Аксіологічна природа освіти як соціокультурного феномену. Цінності як основа змісту, цілей і результатів освітнього процесу. Взаємозв'язок навчання і виховання у формуванні ціннісної сфери особистості.

Система загальнолюдських, національних, громадянських і професійних цінностей у сучасній освіті. Формування моральної, духовної та громадянської

культури здобувачів освіти. Освітнє середовище як простір трансляції та інтеріоризації цінностей.

Аксіологічний компонент у стандартах освіти та освітніх програмах. Роль викладача як носія й провідника цінностей академічної культури.

Проблеми ціннісного релятивізму, кризових явищ у суспільстві та їх вплив на виховний потенціал освіти. Перспективи посилення аксіологічного складника в умовах модернізації освітньої системи.

Тема 6. Цінності як основа професійної діяльності викладача

Ціннісні засади професійної діяльності науково-педагогічного працівника. Професійні, моральні та академічні цінності викладача як основа педагогічної культури. Співвідношення особистісних і професійних цінностей у структурі професійної ідентичності викладача.

Академічна доброчесність, відповідальність, справедливість, толерантність і повага до особистості здобувача освіти як ключові принципи професійної етики. Цінності партнерської взаємодії та студентоцентрованого навчання.

Аксіологічний вимір педагогічного спілкування та оцінювання результатів навчання. Роль цінностей у формуванні довіри, академічної культури та позитивного освітнього середовища.

Професійна рефлексія як механізм усвідомлення й розвитку власної системи цінностей викладача в умовах трансформації вищої освіти.

Тема 7. Практичні аспекти впровадження аксіологічного підходу в освітніх закладах

Механізми реалізації аксіологічного підходу в освітньому процесі. Інтеграція ціннісного компонента у зміст навчальних дисциплін, освітні програми та виховну діяльність закладу освіти. Формування аксіологічно орієнтованого освітнього середовища.

Педагогічні технології формування ціннісних орієнтацій: дискусія, дебати, кейс-метод, проектна діяльність, тренінгові форми роботи, рефлексивні практики. Використання інтерактивних методів як засобу розвитку моральної відповідальності та громадянської позиції здобувачів освіти.

Організація позааудиторної та соціально-проектної діяльності як інструмент виховання цінностей. Співпраця закладу освіти з громадою та соціальними партнерами у формуванні ціннісної культури.

Моніторинг і оцінювання сформованості ціннісних орієнтацій. Роль адміністрації та педагогічного колективу у впровадженні аксіологічної стратегії розвитку освітнього закладу.

Тема 8. Зарубіжний досвід реалізації аксіологічного підходу у сучасній освіті

Аксіологічний вимір освітньої політики зарубіжних країн. Ціннісні засади освіти в європейському освітньому просторі: демократія, права людини, академічна свобода, соціальна відповідальність.

Моделі інтеграції ціннісного компонента в освітні програми країн ЄС, США, Канади та Японії. Громадянська

освіта, освіта для сталого розвитку, міжкультурна освіта як форми реалізації аксіологічного підходу.

Роль університетів у формуванні академічної культури, культури доброчесності та етичних стандартів професійної діяльності. Інституційні механізми підтримки ціннісної орієнтації освіти (кодекси честі, етичні комітети, політики рівності та інклюзії).

Можливості адаптації зарубіжного досвіду до українського освітнього контексту з урахуванням національних традицій та сучасних соціокультурних викликів.

Тема 9. Аксіопедагогіка та цифрові технології: виклики та можливості для формування ціннісних орієнтацій

Цифрова трансформація освіти як чинник зміни ціннісних орієнтирів сучасної молоді. Вплив інформаційного суспільства на формування світогляду, моральних установок і соціальної поведінки здобувачів освіти.

Цифрова культура та цифрова етика: академічна доброчесність, відповідальність, безпечна поведінка в онлайн-середовищі, медіаграмотність. Формування критичного мислення та ціннісної стійкості в умовах інформаційних ризиків.

Можливості цифрових технологій у реалізації аксіологічного підходу: онлайн-дискусії, освітні платформи, віртуальні спільноти, цифрові проекти як простір формування громадянських і професійних цінностей.

Проблеми цифрового релятивізму, кібербулінгу, маніпулятивного контенту та їх педагогічне осмислення.

Роль викладача у формуванні ціннісно орієнтованої цифрової культури здобувачів освіти.

Тема 10. Аксіопедагогіка та інклюзивна освіта

Інклюзивна освіта як реалізація гуманістичних і демократичних цінностей сучасного суспільства. Аксіологічні засади інклюзії: рівність, гідність, повага до різноманіття, соціальна справедливість.

Ціннісний вимір формування інклюзивного освітнього середовища. Толерантність, емпатія, підтримка та партнерська взаємодія як основа інклюзивної культури закладу освіти. Роль викладача у забезпеченні психологічно безпечного та відкритого освітнього простору.

Аксіологічні орієнтири універсального дизайну навчання та адаптації освітніх програм. Формування інклюзивної компетентності педагогів і здобувачів освіти.

Проблеми та перспективи розвитку інклюзивної освіти в контексті аксіопедагогіки та модернізації системи вищої освіти.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

АКСІОПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА ПРО ЦІННОСТІ ОСВІТИ

Мета заняття - сформувати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти цілісне методологічне розуміння аксіопедагогіки як субдисципліни педагогічної науки; розкрити її концептуальні засади, категорійний апарат, міждисциплінарні зв'язки та потенціал у сучасних науково-педагогічних дослідженнях.

I. Проблемні питання для наукової дискусії

1. Аксіопедагогіка в структурі педагогічної методології: статус, предмет і функції.
2. Теоретико-філософські витоки аксіології та їх інтерпретація у педагогічній науці.
3. Категоріальний апарат аксіопедагогіки як інструмент наукового аналізу.
4. Цінності як методологічний конструкт педагогічного дослідження.
5. Аксіологічний підхід у співвідношенні з компетентнісним, особистісно орієнтованим та культурологічним підходами.
6. Методологічні ризики редуції цінностей до декларативного рівня в освітній політиці.

II. Завдання для наукової рефлексії

1. Проаналізуйте поняття «цінність» у філософській та педагогічній інтерпретаціях.

2. Обґрунтуйте місце аксіологічного підходу у структурі методології педагогічного дослідження.
3. Визначте наукові індикатори сформованості ціннісних орієнтацій особистості.
4. Розкрийте потенціал аксіопедагогіки для дослідження трансформацій сучасної вищої освіти.
5. Сформулюйте власну позицію щодо аксіологічного виміру професійної підготовки викладача.

III. Аналітико-дослідницькі завдання

1. Здійсніть критичний аналіз наукової статті з проблематики аксіології освіти (1-2 публікації), визначивши:
 - методологічні підходи;
 - поняттєвий апарат;
 - наукову новизну;
 - прикладну значущість результатів.
2. Побудуйте концептуальну модель: «Аксіологічна парадигма освіти → Ціннісна орієнтація → Освітнє середовище → Професійна діяльність викладача».
3. Розробіть фрагмент методологічного обґрунтування дисертаційного дослідження з використанням аксіологічного підходу.

IV. Кейсове завдання (науково-методичний рівень)

Кейс. Ціннісна невизначеність освітньої стратегії

Ситуація: у стратегії розвитку університету задекларовані гуманістичні та демократичні цінності, проте під час моніторингу освітнього процесу виявлено їх недостатню інтеграцію у зміст освітніх програм і педагогічну практику.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій аксіологічного підходу.
2. Визначте методологічні причини розриву між декларативним і практичним рівнями реалізації цінностей.
3. Запропонуйте механізм інтеграції аксіологічних орієнтирів у внутрішню систему забезпечення якості освіти.

V. Творче наукове завдання

Розробіть модель «Аксіологічний профіль науково-педагогічного працівника», визначивши:

- базові професійні цінності;
- механізми їх формування в аспірантурі;
- індикатори прояву в науково-педагогічній діяльності.

VI. Самостійна робота

1. Підготувати аналітичний огляд (5–6 стор.) «Аксіологічний підхід як методологічна основа сучасних педагогічних досліджень».
2. Здійснити порівняльний аналіз аксіологічних засад освіти України та однієї з країн ЄС.

VII. Очікувані результати

Після виконання практичного заняття аспіранти повинні:

- володіти методологічним апаратом аксіопедагогіки;
- здійснювати наукову інтерпретацію ціннісних феноменів освіти;

- інтегрувати аксіологічний підхід у власні дослідницькі проекти;
- демонструвати здатність до критичної наукової рефлексії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2
АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ВІТЧИЗНЯНІЙ
ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ:
ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНА РЕТРОСПЕКТИВА

Мета заняття – сформуванню у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здатність до історико-педагогічного аналізу розвитку аксіологічного підходу в українській педагогічній науці; розкрити трансформацію ціннісних орієнтирів освіти у різні історичні періоди та визначити їх вплив на сучасну освітню політику і практику.

I. Проблемні питання для наукової дискусії

1. Ціннісні засади української народної педагогіки.
2. Аксіологічні орієнтири у педагогічній спадщині українських мислителів ХІХ – початку ХХ ст.
3. Трансформація ціннісної парадигми освіти у ХХ столітті.
4. Вплив суспільно-політичних змін на аксіологічні орієнтири освіти в Україні.
5. Інтеграція аксіологічного підходу в сучасну українську педагогічну методологію.
6. Аксіологічний компонент у нормативних документах сучасної вищої освіти.

II. Аналітико-дослідницькі завдання

1. Здійсніть історико-педагогічний аналіз одного з періодів розвитку української освіти з позицій ціннісної парадигми.
2. Порівняйте аксіологічні орієнтири української педагогічної традиції та сучасної освітньої політики.
3. Побудуйте концептуальну схему: «Історичний період → Домінантні цінності → Освітня модель → Педагогічна практика».
4. Проаналізуйте державний стандарт або освітню програму на предмет відображення аксіологічного компонента.

III. Кейс-завдання

Кейс 1. Історична спадщина та сучасні освітні реформи

Ситуація: під час розроблення нової освітньої програми робоча група зіткнулася з дилемою: зберегти традиційні національно-культурні цінності чи орієнтуватися виключно на європейські стандарти.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій історико-педагогічної ретроспективи.
2. Визначте механізм гармонізації національних і загальноєвропейських цінностей.
3. Запропонуйте модель інтеграції історико-педагогічної спадщини в сучасну освітню програму.

Кейс 2. Ціннісна трансформація змісту освіти

Ситуація: під час оновлення навчального плану кафедра вирішила скоротити дисципліни історико-педагогічного

циклу, аргументуючи це необхідністю посилення практико-орієнтованої та компетентнісної складової підготовки фахівців. Частина викладачів висловила занепокоєння щодо втрати аксіологічного та культурного підґрунтя професійної підготовки.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій історико-педагогічної ретроспективи та аксіологічного підходу.
2. Визначте ризики зменшення ролі історико-педагогічної спадщини у формуванні професійної ідентичності фахівця.
3. Обґрунтуйте доцільність збереження історико-ціннісного компонента в умовах компетентнісної модернізації освіти.
4. Запропонуйте модель інтеграції історико-педагогічного та компетентнісного підходів у структурі освітньої програми.

Кейс 3. Інтернаціоналізація освіти та збереження національної ідентичності

Ситуація: заклад вищої освіти активно впроваджує програми подвійних дипломів і англійські освітні компоненти. У процесі оновлення освітньої програми частина дисциплін гуманітарного циклу була скорочена, а національно-культурний компонент зведено до мінімуму. Частина науково-педагогічних працівників висловлює занепокоєння щодо послаблення національно-ціннісної складової підготовки фахівців.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій історико-педагогічної ретроспективи розвитку української освіти.
2. Визначте можливі ризики втрати національно-культурної ідентичності в умовах інтернаціоналізації.
3. Запропонуйте механізм поєднання глобальних освітніх стандартів із національною аксіологічною традицією.
4. Розробіть концептуальну модель інтеграції національно-культурного компоненту в інтернаціоналізовану освітню програму.

IV. Самостійна робота

1. Підготувати аналітичний огляд (5–6 стор.): «Трансформація ціннісних орієнтирів української освіти у XX–XXI ст.».
2. Опрацювати наукові публікації з проблематики аксіології української освіти та здійснити їх критичний аналіз.

V. Очікувані результати

Після виконання практичного заняття аспіранти повинні:

- здійснювати історико-педагогічний аналіз ціннісних орієнтирів освіти;
- виявляти зв'язок між історичними та сучасними аксіологічними тенденціями;
- інтегрувати аксіологічний підхід у власні наукові дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3
АКСІОПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета заняття – сформувати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здатність до наукового аналізу аксіопедагогічних умов формування особистості фахівця у ЗВО; визначити методологічні засади інтеграції ціннісного компонента у професійну підготовку та освітнє середовище університету.

I. Проблемні питання для наукової дискусії

1. Поняття «аксіопедагогічні умови» у сучасній педагогічній теорії.
2. Структурні компоненти ціннісної сфери особистості фахівця.
3. Освітнє середовище ЗВО як чинник формування професійних і громадянських цінностей.
4. Взаємозв'язок аксіологічного та компетентнісного підходів у підготовці фахівця.
5. Роль викладача у формуванні ціннісної ідентичності здобувача освіти.
6. Аксіопедагогічні умови розвитку професійної відповідальності та академічної культури.

II. Аналітико-дослідницькі завдання

1. Розробіть авторське визначення поняття «аксіопедагогічні умови формування особистості фахівця».
2. Побудуйте модель взаємодії таких компонентів: Освітнє середовище → Педагогічна взаємодія → Ціннісні орієнтації → Професійна ідентичність.

3. Проаналізуйте одну освітню програму та визначте, які аксіологічні умови в ній реалізуються.
4. Визначте критерії та індикатори сформованості ціннісної культури здобувача вищої освіти.

III. Кейс-завдання

Кейс. Формування професійної відповідальності

Ситуація: під час навчання здобувачі демонструють високий рівень теоретичних знань, проте недостатню відповідальність у виконанні академічних вимог (порушення термінів, формальне ставлення до дослідницької роботи).

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій аксіопедагогічного підходу.
2. Визначте, які аксіопедагогічні умови в освітньому середовищі потребують посилення.
3. Запропонуйте модель формування професійної відповідальності у ЗВО.

IV. Творче наукове завдання

Розробіть концептуальну модель аксіопедагогічного супроводу професійного становлення здобувача вищої освіти, визначивши:

- базові цінності професії;
- педагогічні механізми їх інтеріоризації;
- показники результативності.

V. Самостійна робота

1. Підготувати аналітичну доповідь (5–6 стор.): «Аксіологічні засади формування професійної ідентичності сучасного фахівця».
2. Проаналізувати освітнє середовище свого ЗВО з позицій аксіопедагогічних умов (короткий аналітичний звіт).

VI. Очікувані результати

Після виконання практичного заняття аспіранти повинні:

- здійснювати наукове обґрунтування аксіопедагогічних умов формування особистості фахівця;
- моделювати ціннісно орієнтоване освітнє середовище;
- інтегрувати аксіологічний підхід у власні дослідницькі проекти;
- розробляти критерії оцінювання сформованості професійних цінностей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4 ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ АКсіОЛОГіЧНОГО ПІДХОДУ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Мета заняття – сформувані у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здатність до порівняльного аналізу зарубіжних моделей реалізації аксіологічного підходу в освіті; визначити можливості адаптації міжнародного досвіду до українського освітнього контексту з урахуванням національних традицій та сучасних викликів.

I. Проблемні питання для наукової дискусії

1. Ціннісні засади освітньої політики країн Європейського Союзу.
2. Громадянська освіта, освіта для сталого розвитку та міжкультурна освіта як форми реалізації аксіологічного підходу.
3. Академічна культура та кодекси честі у зарубіжних університетах.
4. Політики інклюзії, рівності та різноманіття як інституційний прояв аксіологічної парадигми.
5. Інтернаціоналізація вищої освіти та її ціннісний вимір.
6. Співвідношення універсальних і національних цінностей у міжнародних освітніх моделях.

II. Аналітико-дослідницькі завдання

1. Здійснить порівняльний аналіз реалізації аксіологічного підходу в системах освіти двох країн (за вибором).

2. Побудуйте таблицю порівняння:

Країна	Базові освітні цінності	Механізми реалізації	Інституційні інструменти	Можливість адаптації в Україні
--------	-------------------------	----------------------	--------------------------	--------------------------------

3. Проаналізуйте міжнародний документ (рекомендації ЄС, ЮНЕСКО тощо) на предмет відображення ціннісної складової освіти.
4. Розробіть модель адаптації одного із зарубіжних інструментів (кодекс честі, політика рівності, програма громадянської освіти) до українського ЗВО.

III. Кейс-завдання

Кейс 1. Адаптація міжнародного досвіду

Ситуація: університет планує впровадити модель академічної доброчесності, запозичену з одного із західних університетів. Проте частина викладачів і студентів вважає її надмірно формалізованою та такою, що не враховує національних особливостей.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій порівняльної педагогіки та аксіологічного підходу.
2. Визначте можливі ризики механічного перенесення зарубіжної моделі.
3. Запропонуйте адаптаційний механізм інтеграції міжнародного досвіду в український контекст.

Кейс 2. Політика інклюзії та ціннісні суперечності

Ситуація: університет планує запровадити політику рівності та інклюзії за зразком одного з європейських університетів (антидискримінаційні процедури, етичний кодекс, інклюзивна комунікація, доступність навчальних матеріалів). Частина колективу підтримує ініціативу, інші вважають її «зовнішньою» та такою, що не відповідає наявним ресурсам і традиціям закладу.

Завдання:

1. Проаналізуйте ситуацію з позицій порівняльної педагогіки та аксіологічного підходу (які цінності лежать в основі політики).
2. Визначте потенційні ризики прямого перенесення моделі (ресурсні, культурні, управлінські, комунікаційні).
3. Запропонуйте поетапний механізм адаптації

політики інклюзії до українського контексту (нормативні кроки, підготовка персоналу, комунікаційна стратегія).

4. Розробіть 3–5 індикаторів, за якими можна оцінити ефективність упровадження політики (на рівні кафедри/факультету/університету).

IV. Творче наукове завдання

Розробіть концептуальну модель інтеграції зарубіжного аксіологічного досвіду у стратегію розвитку українського ЗВО, визначивши:

- базові цінності;
- інституційні механізми реалізації;
- критерії оцінювання ефективності.

V. Самостійна робота

1. Підготувати аналітичний огляд (5–6 стор.): «Європейський ціннісний вимір сучасної вищої освіти».
2. Здійснити критичний аналіз міжнародного освітнього документа щодо реалізації ціннісних орієнтирів.

VI. Очікувані результати

Після виконання практичного заняття аспіранти повинні:

- здійснювати порівняльний аналіз міжнародних освітніх моделей;
- визначати аксіологічні засади освітньої політики зарубіжних країн;
- критично оцінювати можливість адаптації міжнародного досвіду.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ
АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Мета заняття – сформулювати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здатність до науково обґрунтованого проектування механізмів впровадження аксіологічного підходу в освітній процес; визначити інституційні, педагогічні та управлінські умови формування ціннісно орієнтованого освітнього середовища.

I. Проблемні питання для наукової дискусії

1. Інституційні механізми реалізації аксіологічного підходу в ЗВО.
2. Інтеграція ціннісного компонента у зміст освітніх програм та навчальних дисциплін.
3. Педагогічні технології формування ціннісних орієнтацій здобувачів освіти.
4. Роль внутрішньої системи забезпечення якості освіти у реалізації аксіологічної стратегії.
5. Аксіологічний вимір академічної культури та корпоративної етики університету.
6. Моніторинг і оцінювання сформованості ціннісних орієнтацій.

II. Аналітико-дослідницькі завдання

1. Розробіть модель інтеграції аксіологічного компонента в одну освітню програму (за вибором).
2. Побудуйте структурно-логічну схему:
Цінності → Освітня політика → Освітня програма → Педагогічна технологія → Освітній результат.

3. Визначте критерії та індикатори сформованості ціннісної культури здобувачів.
4. Проаналізуйте стратегію розвитку конкретного ЗВО з позицій аксіологічної орієнтації.

III. Кейс-завдання

Кейс. Формальний характер впровадження цінностей

Ситуація: університет декларує пріоритети гуманізму, академічної доброчесності та студентоцентрованості, однак у навчальному процесі переважають авторитарні методи викладання та формальний контроль знань.

Завдання:

1. Проаналізуйте причини невідповідності між задекларованими цінностями та реальною практикою.
2. Запропонуйте управлінські та педагогічні механізми подолання цього розриву.
3. Розробіть модель поетапного впровадження аксіологічної стратегії розвитку ЗВО.

IV. Творче наукове завдання

Розробіть проєкт «Аксіологічна стратегія розвитку кафедри», визначивши:

- систему базових цінностей;
- механізми їх інтеграції у викладання і наукову діяльність;
- критерії оцінювання результативності.

V. Самостійна робота

1. Підготувати науково-аналітичну доповідь (5–6 стор.):

«Інституційні механізми реалізації аксіологічного підходу у сучасному університеті».

2. Розробити інструментарій (анкета, шкала оцінювання, критерії) для діагностики ціннісного середовища ЗВО.

VI. Очікувані результати

Після виконання практичного заняття аспіранти повинні:

- моделювати інституційні механізми впровадження аксіологічного підходу;
- здійснювати критичний аналіз освітньої практики з позицій ціннісної парадигми;
- розробляти критерії оцінювання сформованості ціннісних орієнтацій;
- інтегрувати аксіологічний підхід у власну науково-педагогічну діяльність.

РОЗДІЛ 4. САМОСТІЙНА РОБОТА з курсу «Аксіологіка»

1. Теоретико-аналітичні завдання

1. Підготувати аналітичний огляд (6–8 стор.) на одну з тем:
 - «Аксіологічна парадигма сучасної вищої освіти».
 - «Ціннісні орієнтири професійної підготовки фахівця у XXI столітті».
 - «Аксіологічний вимір академічної культури університету».
2. Здійснити критичний аналіз 2–3 наукових публікацій з проблематики аксіологіки (визначити методологічні підходи, поняттєвий апарат, новизну, практичне значення).
3. Підготувати порівняльну таблицю: Аксіологічний підхід – Компетентнісний підхід – Особистісно орієнтований підхід (методологічні засади, ціль, результат, механізми реалізації).

2. Дослідницькі завдання

1. Розробити фрагмент методологічного розділу дисертаційного дослідження з використанням аксіологічного підходу.
2. Скласти модель «Аксіологічні умови формування професійної ідентичності фахівця».
3. Провести міні-дослідження (анкетування/інтерв'ю) щодо ціннісних орієнтацій здобувачів освіти та представити результати у

вигляді аналітичного звіту.

3. Проєктні завдання

1. Розробити проєкт «Аксіологічна стратегія розвитку кафедри / освітньої програми».
2. Створити модель інтеграції ціннісного компоненту в одну навчальну дисципліну (мета, результати навчання, методи, індикатори).
3. Розробити інструментарій діагностики ціннісного середовища ЗВО (анкета, шкала, критерії).

4. Рефлексивні завдання

1. Написати есе (3–4 стор.) «Цінності як методологічна основа моєї науково-педагогічної діяльності».
2. Провести самоаналіз власної системи професійних цінностей (структурована схема або аналітична записка).

5. Підсумкове завдання (на вибір)

- Підготувати презентацію (15–20 слайдів) з концептуальним обґрунтуванням аксіологічної моделі сучасного університету.
- Розробити авторську концепцію впровадження аксіологічного підходу в умовах цифрової трансформації освіти.

Очікувані результати самостійної роботи

Після виконання завдань здобувачі повинні:

- демонструвати здатність до методологічного аналізу аксіологічних проблем освіти;

- інтегрувати аксіологічний підхід у власні наукові дослідження;
- проектувати ціннісно орієнтовані освітні моделі;
- аргументовано обґрунтовувати значення цінностей у професійній діяльності викладача.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* / Стинська В.В., Прокопів Л.М., Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Салига Н.М. [За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів]. Івано–Франківськ, 2021. 430.
2. Варецька О. В. Розвиток соціальної компетентності вчителя початкової школи у системі післядипломної педагогічної освіти. *Монографія*. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 532 с.
3. Компетенції викладачів вищої школи в добу змін: діагностика та аналітика (за результатами дослідження в Київському університеті імені Бориса Грінченка) / Хоружа Л., Братко М., Котенко О., Мельниченко О., Прошкін В. [за наук. ред. д-ра пед. наук, професора Л. Хоружої]. Київ : Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2018. 92 с.
4. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід /Укладачі: Л. Антонюк, Н.Василькова, Д.Ільницький, І. Кулага, В.Турчанінова. Київ, 2016. 70 с.
5. Про вищу освіту: Закон України від 2014 р. (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: *навч. посіб.* / за ред. І.Л. Холковської. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. 144 с.

Додаткова

7. Александрова Н. Взаємозв'язок управлінської компетентності та управлінської культури викладача. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2012. № 5 (Ч. 1). С. 1238 – 143.

8. Внукова Н., Пивоваров В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців з вищою освітою. URL: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bernatova9/subor/Vnukova_Pyvovarov.pdf

9. Заредінова Е.Р., Зіядінова Р.І. Поняття «компетенція» і «компетентність» у контексті компетентнісного підходу в освіті *Педагогічний дискурс: збірник наукових праць*. Хмельницький: ХГПА, 2013. Випуск 14. С. 18–185.

10. Капустін С.В. Модернізація освіти в контексті реалізації компетентнісного підходу до формування цілісного світогляду молоді *Науковий вісник*. Харків: ХНПУ, 2017. Вип. 49. С. 57–68.

11. Клак І.Є. Теоретичні засади компетентнісного підходу в системі вищої професійної освіти. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/download/vs124/10.pdf>

12. Панфілов Ю., Фурманець Б. Компетентнісний підхід в освіті: досвід, проблеми, перспективи. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2017. № 3. С. 55–67.

13. Стинська В., Прокопів Л., Серман Л. «Soft skills» у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Гірська школа українських Карпат*. 2021. № 24. С. 100– 104.

14. Стинська В., Ящишин З., Янків О., Стинський В. Використання цифрових освітніх платформ у процесі підготовки майбутніх викладачів ЗВО. *Молодь і ринок*.

2021. №5-6 (191-192). С. 21–25.

15. Стинська В.В., Заяць Л.М., Ящишин З.М., Барила Н.І. Професійна компетентність – основа становлення сучасного викладача закладу вищої освіти. *Матеріали науково-методичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу»*. Івано-Франківськ, 18 вересня 2020 р. С. 157–158.

16. Стинська В., Ящишин З., Кліщ І. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті України. *Науковий часопис НПУ імені М.П Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 79. Том 2. С. 139–142.

17. Стинська В., Прокопів Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача ЗВО. *Освітні обрії*. 2021, № 1(52). С. 115–118.

18. Стинська В., Салига Н., Процишин Н. Формування дослідницької компетентності студентів у закладі вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 69. Т.2. С. 149 – 152.

19. Стинська В., Цюняк О. Медіакомпетентність як складова професійної компетентності майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. К. 2024. Вип. 3(37). С. 611–620.

20. Химинець В. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя. URL: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10-49>.

21. Фурдуй С. Компетентнісний підхід у вищій школі в Україні: розробка та впровадження ідей при підготовці фахівців соціономічної сфери. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С. 485–489.

22. Шаров С. Компетентнісний підхід: переваги, структура та особливості. *Науковий вісник МНУ імені Сухомлинського*. 2018. № 4. С. 194–199.

23. Шевцова О.М. Розвиток аутопсихологічної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери засобами акмеологічних технологій. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 2. Т. 2. С. 114–119.

24. Шостаківська Н. Формування управлінської компетентності засобами інтерактивних технологій як ключовий фактор у професійному становленні майбутнього фахівця закладу вищої освіти. *Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України*. 2019. № 3 (18). С. 357–370.

25. Ягупов В., Свистун В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6871/Yagupov_Svy%60stun_KOMPETENTNISNY%60I_PIDXID.pdf?sequence=3&isAllowed=y

26. Rusyn H., Stynska V., Matsuk L., Korostelova Y., Stetsyk S. Efficiency of the project method in the development of professional competencies in future teachers. *Revista de la universidad del Zulia*. 3^a época. Año 12. N° 35, 2021. P. 303–321

27. Stynska V. etc. Research of the factor structure of the model of world view settings at a young age. *Revista inclusiones*. 2020. Vol.7. Número 3. P. 98–116.

28. Stynska V. etc. Research of the relationship between existential anxiety and the sense of personality's existence. *Revista inclusiones*. 2020. Vol.7. Número especial. P. 41–59.

29. Stynska, V., Prokopiv, L. Bosa, V., Tymchenko, A., Bielikova, V., & Bezliudnyi, O. Formation of professional com-

petence in the training of specialists in Ukrainian. *Revista Conrado*. 2024. v.20 (100). P. 322–334. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/A38.pdf>

30. Студентський путівник
https://drive.google.com/file/d/1uPLDtWCSDHdfB6JTVXLhm3K55SUnl_f8/view?usp=sharing

ДОДАТКИ

Додаток А ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Аксіопедагогіка як науковий напрям передбачає:

- A. Дослідження ефективності навчальних технологій
- B. Аналіз системи управління освітою
- C. Теоретичне осмислення ціннісних засад освітнього процесу
- D. Розроблення критеріїв оцінювання знань

2. Методологічною основою аксіопедагогіки є:

- A. Позитивізм
- B. Аксіологія та філософія освіти
- C. Експериментальна психологія
- D. Педагогічна статистика

3. Предметом аксіопедагогіки є:

- A. Управління закладом освіти
- B. Формування професійних компетентностей
- C. Закономірності формування ціннісних орієнтацій у процесі освіти
- D. Контроль якості освіти

4. Інтеріоризація цінностей означає:

- A. Формалізацію освітніх стандартів
- B. Внутрішнє прийняття цінностей особистістю
- C. Соціальний контроль поведінки
- D. Репродуктивне засвоєння норм

5. Функція аксіопедагогіки як науки полягає у:

- A. Стандартизації змісту освіти
- B. Конструюванні методів тестування
- C. Обґрунтуванні ціннісної стратегії розвитку освіти
- D. Розробці навчальних планів

6. В античній педагогіці домінувала цінність:

- A. Професійної мобільності
- B. Громадянської добродетності
- C. Технологічної компетентності
- D. Академічної автономії

7. Гуманістична педагогіка Відродження акцентувала:

- A. Дисципліну і контроль
- B. Колективізм
- C. Гідність і саморозвиток особистості
- D. Індустріальну підготовку

8. Українська народна педагогіка ґрунтувалася передусім на цінностях:

- A. Ринкової економіки
- B. Індивідуального успіху
- C. Родинності та моральної відповідальності
- D. Технологічної ефективності

9. Освітні трансформації ХХ ст. зумовили:

- A. Відмову від цінностей
- B. Посилення прагматизму
- C. Інтеграцію гуманістичних та демократичних цінностей
- D. Уніфікацію культур

10. Історико-педагогічна ретроспектива дозволяє:

- A. Лише описати минуле
- B. Відтворити нормативні документи
- C. Виявити еволюцію ціннісних парадигм освіти
- D. Визначити рейтинг університетів

11. Аксіологічний підхід у методології педагогіки виконує функцію:

- A. Технологічну
- B. Нормативну та світоглядну
- C. Організаційну
- D. Статистичну

12. У системі методологічних рівнів аксіологічний підхід належить до:

- A. Емпіричного
- B. Філософського
- C. Прикладного
- D. Діагностичного

13. Методологічний статус цінностей визначається як:

- A. Декларативний
- B. Суб'єктивний
- C. Системоутворювальний
- D. Допоміжний

14. Аксіологічний аналіз освітньої програми передбачає:

- A. Підрахунок кредитів
- B. Виявлення прихованих ціннісних орієнтирів

- C. Перевірку відвідуваності
- D. Формальний аудит

15. **Ціннісна нейтральність освіти є:**

- A. Методологічним принципом
- B. Ознакою академічної свободи
- C. Неможливою в умовах соціалізації
- D. Обов'язковою вимогою

16. **Глобалізація освіти зумовлює:**

- A. Локалізацію цінностей
- B. Уніфікацію без збереження ідентичності
- C. Пошук балансу між універсальними та національними цінностями
- D. Відмову від традицій

17. **Інтернаціоналізація має аксіологічний вимір через:**

- A. Збільшення кількості дисциплін
- B. Академічну мобільність і міжкультурний діалог
- C. Рейтингові показники
- D. Фінансування

18. **Ризиком глобалізації є:**

- A. Посилення автономії
- B. Культурна уніфікація
- C. Зростання академічної свободи
- D. Демократизація

19. **Полікультурна освіта базується на цінності:**

- A. Монокультурності
- B. Технологізації

- C. Толерантності та взаємоповаги
- D. Ієрархізації культур

20. Глобальні виклики посилюють значення:

- A. Лише економічних компетентностей
- B. Технічної підготовки
- C. Ціннісної стійкості особистості
- D. Стандартизації

21. Студентоцентрованість як цінність означає:

- A. Послаблення вимог
- B. Орієнтацію на потреби розвитку особистості
- C. Формалізацію процесу
- D. Зменшення контролю

22. Якість освіти в аксіологічному вимірі пов'язана з:

- A. Кількістю дисциплін
- B. Рейтингом ЗВО
- C. Відповідністю ціннісним орієнтирам суспільства
- D. Фінансуванням

23. Освіта для сталого розвитку базується на цінності:

- A. Споживання
- B. Конкуренції
- C. Відповідальності за майбутні покоління
- D. Ізоляції

24. Академічна доброчесність є проявом:

- A. Формального контролю
- B. Етичної культури
- C. Технічного регламенту
- D. Адміністративного тиску

25. Демократизація освіти означає:

- A. Усунення ієрархії
- B. Відмову від оцінювання
- C. Партнерську взаємодію
- D. Зниження стандартів

26. Професійна ідентичність викладача формується через:

- A. Формальне виконання посадових обов'язків
- B. Дотримання адміністративних регламентів
- C. Інтеріоризацію професійних, етичних і академічних цінностей
- D. Участь у рейтингових показниках

27. Академічна свобода передбачає:

- A. Відмову від стандартів освіти
- B. Відповідальну автономію у викладанні й дослідженнях
- C. Ігнорування етичних норм
- D. Повну незалежність від академічної спільноти

28. Етичний кодекс університету є інструментом:

- A. Адміністративного контролю
- B. Фінансового регулювання
- C. Інституціоналізації професійних цінностей
- D. Формального звітування

29. Професійна відповідальність викладача проявляється у:

- A. Дотриманні принципів академічної доброчесності
- B. Збільшенні навчального навантаження
- C. Використанні традиційних методів
- D. Виконанні формальних вимог

30. Викладач як носій цінностей виконує функцію:

- A. Транслятора інформації
- B. Контролера знань
- C. Адміністратора освітнього процесу
- D. Морально-сміслового орієнтира для здобувачів освіти

31. Інтеграція цінностей у освітню програму означає:

- A. Додавання окремої дисципліни з етики
- B. Включення ціннісних орієнтирів у результати навчання
- C. Формальне декларування гуманізму
- D. Зменшення кількості тестів

32. Ціннісно орієнтоване заняття передбачає:

- A. Лекційне монологічне викладання
- B. Стандартизований контроль
- C. Рефлексивну взаємодію та обговорення моральних дилем
- D. Лише оцінювання знань

33. Моніторинг ціннісного розвитку здійснюється через:

- A. Діагностичні методиками та якісний аналіз

- B. Кількість аудиторних годин
- C. Рейтинг кафедри
- D. Формальний аудит

34. Формалізація цінностей у ЗВО призводить до:

- A. Поглиблення академічної культури
- B. Підвищення мотивації
- C. Зростання рефлексії
- D. Декларативності без реального впливу

35. Інституційний механізм впровадження аксіологічного підходу включає:

- A. Лише адміністративні накази
- B. Стратегію розвитку, етичний кодекс і внутрішню систему якості
- C. Збільшення кількості звітів
- D. Рейтингові списки

36. Європейський освітній простір базується на:

- A. Повній стандартизації змісту
- B. Економічній конкуренції
- C. Демократичних, гуманістичних та академічних цінностях
- D. Централізованому управлінні

37. Модель «Кодексу честі» реалізує:

- A. Адміністративний контроль
- B. Саморегуляцію академічної спільноти

- C. Дисциплінарні санкції
- D. Фінансовий аудит

38. Механічне перенесення зарубіжної моделі загрожує:

- A. Культурною невідповідністю
- B. Підвищенням якості
- C. Посиленням автономії
- D. Зростанням довіри

39. Інклюзивна політика у європейських університетах відображає цінність:

- A. Конкурентності
- B. Стандартизації
- C. Ієрархізації
- D. Рівності та недискримінації

40. Порівняльний аналіз міжнародного досвіду дозволяє:

- A. Механічно копіювати моделі
- B. Відмовитися від національних традицій
- C. Визначити можливості адаптації ціннісних практик
- D. Зменшити автономію ЗВО

41. Цифрова етика регулює:

- A. Кількість онлайн-занять
- B. Відповідальне використання цифрових ресурсів
- C. Формат презентацій
- D. Обсяг навчального матеріалу

42. Ризиком цифровізації освіти є:

- A. Підвищення доступності
- B. Розвиток мобільності
- C. Дегуманізація освітньої взаємодії
- D. Розширення комунікації

43. Онлайн-середовище впливає на:

- A. Трансформацію комунікативних цінностей
- B. Лише технічні навички
- C. Кількість кредитів
- D. Структуру аудиторії

44. Академічна доброчесність у цифровому форматі вимагає:

- A. Скорочення завдань
- B. Усунення контролю
- C. Формального тестування
- D. Прозорих правил використання інформаційних ресурсів

45. Цифрова культура університету пов'язана з:

- A. Технічним оснащенням
- B. Ціннісною відповідальністю за цифрову комунікацію
- C. Кількістю платформ
- D. Автоматизацією оцінювання

46. Інклюзія ґрунтується на цінності:

- A. Стандартизації
- B. Сегрегації

- C. Рівності можливостей
- D. Конкурентності

47. Рівність у освіті не означає:

- A. Ігнорування індивідуальних потреб
- B. Доступність ресурсів
- C. Підтримку різноманіття
- D. Справедливі умови навчання

48. Інклюзивне освітнє середовище передбачає:

- A. Формальний доступ
- B. Єдину модель навчання
- C. Скорочення вимог
- D. Адаптацію освітнього процесу до різних потреб

49. Дискримінація суперечить цінностям:

- A. Ефективності
- B. Гуманізму
- C. Стандартизації
- D. Адміністрування

50. Аксиологічна основа інклюзивної освіти – це:

- A. Технологізація
- B. Формалізація
- C. Повага до гідності та прав людини
- D. Контроль

Додаток Б

ПРОГРАМОВІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ з курсу «Аксіопедагогіка»

1. Аксіопедагогіка як субдисципліна педагогічної науки: предмет, завдання, функції.
2. Філософські витоки аксіології та їх інтерпретація в педагогіці.
3. Поняттєво-категорійний апарат аксіопедагогіки.
4. Співвідношення понять «цінність», «ціннісна орієнтація», «ціннісна установка».
5. Аксіологічний підхід у системі педагогічної методології.
6. Взаємозв'язок аксіологічного, компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів.
7. Генеза аксіологічних ідей у світовій педагогічній думці.
8. Ціннісні засади античної та гуманістичної педагогіки.
9. Аксіологічні орієнтири освіти епохи Просвітництва.
10. Розвиток ціннісної парадигми освіти у ХХ столітті.
11. Ціннісні засади української народної педагогіки.
12. Аксіологічні ідеї у спадщині українських педагогів.
13. Трансформація ціннісних орієнтирів освіти в Україні у ХХ–ХХІ ст.
14. Аксіологічний вимір сучасної освітньої політики України.
15. Цінності як системоутворювальний чинник освітнього процесу.

16. Освітнє середовище як простір формування ціннісних орієнтацій.
17. Аксиологічні умови формування особистості фахівця у ЗВО.
18. Структура ціннісної сфери особистості.
19. Професійні цінності науково-педагогічного працівника.
20. Академічна культура як аксіологічна категорія.
21. Академічна добросесність як ціннісний феномен.
22. Етичні засади професійної діяльності викладача.
23. Аксиологічний компонент у стандартах вищої освіти.
24. Інтеграція ціннісного компоненту в освітні програми.
25. Зарубіжний досвід реалізації аксіологічного підходу в освіті.
26. Європейський ціннісний вимір сучасної освіти.
27. Громадянська освіта як форма реалізації аксіологічного підходу.
28. Освіта для сталого розвитку як аксіологічна модель.
29. Політика інклюзії як прояв ціннісної парадигми.
30. Інтернаціоналізація освіти та її ціннісний вимір.
31. Аксиологіка в умовах глобалізації.
32. Співвідношення універсальних і національних цінностей в освіті.
33. Аксиологіка та міжкультурна освіта.
34. Ціннісний вимір цифрової трансформації освіти.
35. Цифрова етика та академічна культура.
36. Формування ціннісної культури здобувачів освіти.
37. Роль викладача як носія та транслятора цінностей.

38. Педагогічні технології формування ціннісних орієнтацій.
39. Моніторинг і діагностика сформованості ціннісних орієнтацій.
40. Критерії та індикатори оцінювання ціннісного розвитку особистості.
41. Ціннісний релятивізм як виклик сучасній освіті.
42. Гуманістична парадигма освіти та її аксіологічні засади.
43. Партнерська взаємодія в освітньому процесі як цінність.
44. Соціальна відповідальність університету як аксіологічна категорія.
45. Корпоративна етика закладу вищої освіти.
46. Аксіологічний вимір професійної ідентичності фахівця.
47. Інституційні механізми впровадження аксіологічного підходу у ЗВО.
48. Методологічні проблеми дослідження ціннісних орієнтацій.
49. Перспективи розвитку аксіопедагогіки в Україні.
50. Аксіопедагогіка як стратегічний ресурс модернізації сучасної вищої освіти.

Додаток В

Загальна система оцінювання курсу

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
64-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-63	E (задовільно)		
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Розділ 1. Структура програми навчального курсу	5
Розділ 2. Теоретичний змістовий модуль	7
Розділ 3. Практичний змістовий модуль	14
Розділ 4. Самостійна робота.....	30
Список використаних джерел	33
Додатки	38

Навчально-методичне видання

Вікторія Стинська

АКСІОПЕДАГОГІКА

Навчально–методичні рекомендації

Підписано до друку 22.03.2025 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний
Обл.-вид. арк. 2,0

Наклад 100. Зам. 29

Видавництво «НАІР», м. Івано-Франківськ,
вул. Височана, 18